

Ezt az oldalt gépi fordítással [\[Link\]](#) fordították le. A gépi fordításokban előfordulhatnak az egyértelműséget és a pontosságot potenciálisan csökkentő hibák; az ombudsman nem vállal felelősséget az esetleges eltérésekért. A legmegbízhatóbb és jogilag korrekt tájékoztatásért olvassa el a fenti linken található, angol nyelvű forrásverziót. Bővebb információért tekintse meg nyelvi és fordítási politikánkat [\[Link\]](#).

Határozat a közös érdekű projektek jelenlegi jegyzékében szereplő gázprojektek fenntarthatósági értékelésével kapcsolatos európai bizottsági fellépésről szóló 1991/2019/KR ügyben

Határozat

Ügy 1991/2019/KR - Vizsgálat megindítása 10/02/2020 - Határozat 17/11/2020 - Érintett intézmények Európai Bizottság (További vizsgálat nem indokolt) |

Az ügy a gázprojekteknek a közös érdekű projektek 2019. évi uniós listájára való felvételére vonatkozott. Ezek határon átnyúló energiainfrastruktúra-projektek, amelyeknek elő kell segíteniük az EU energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek elérését. A panaszos aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a közös érdekű projektek listáján szereplő gázprojektek fenntarthatóságát nem értékelték kielégítően, ahogy az szükséges.

A Bizottság már elismerte, hogy a gázjelölt projektek fenntarthatósági értékelése az adatok és a nem megfelelő módszertanok hiánya miatt nem volt optimális. A vizsgálat során a Bizottság tájékoztatta az ombudsmant, hogy frissíti a 2021-ben elkészítendő következő közös érdekű projektek listájára felvételre jelölt projektek fenntarthatóságának értékeléséhez használt kritériumot.

Ez az aktualizálás többek között várhatóan figyelembe veszi a CO₂ és a metánegyensúlyt, valamint a hatékonysági hatásokat a projektek értékelése során. A mutató várhatóan tükrözi az infrastruktúra várható hatását az energiatermelés általános üvegházhatásúgáz-intenzitására egy adott uniós tagállamban, valamint az infrastruktúra működésével kapcsolatos kibocsátásokat.

Az ombudsman üdvözlöi, hogy a Bizottság gondoskodni fog arról, hogy az aktualizálás a közös érdekű projektek következő jegyzékéről szóló határozat meghozatala előtt megtörténjen. A közös érdekű projektek következő listájának elfogadására 2021 utolsó negyedében kerül sor.

Tekintettel az éghajlatváltozással és a fenntarthatósággal kapcsolatos uniós célkitűzésekre,

sajnálatos, hogy a gázprojekteket felvették a közös érdekű projektek korábbi listáira anélkül, hogy azok fenntarthatóságát megfelelően értékelték volna. Ez azt jelentette, hogy nem lehetett őket rangsorolni a legfenntarthatóbbak azonosítása érdekében. A Bizottság azonban megteszi a szükséges intézkedéseket, így az ombudsman további vizsgálata ezen a ponton nem indokolt.

A panasz előzményei

1. A közös érdekű projektek kulcsfontosságú, határokon átnyúló infrastrukturális projektek, amelyek összekapcsolják az uniós országok energiarendszereit azzal a céllal, hogy segítsék az EU-t energiapolitikai és éghajlat-politikai célkitűzéseinek elérésében. 2013 óta két évente az Európai Bizottság összeállítja a közös érdekű projektek jegyzékét (a közös érdekű projektek listáját). Az e listán szereplő projektekre gyorsított tervezési és engedélyezési eljárások vonatkozhatnak, és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz [1] keretében uniós finanszírozásban részesülhetnek.

2. A TEN-E rendelet [2] keretét hoz létre a közös érdekű projektek azonosítására, tervezésére és végrehajtására. Kilenc stratégiai jelentőségű földrajzi energiainfrastruktúra prioritást élvező folyosót határoz meg a villamos energia, a gáz és az olaj területén.

3. A panaszos egy környezetvédelmi nem kormányzati szervezetnél dolgozik. 2019. október 19. és 28. között a panaszos és a Bizottság számos e-mailt váltott a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos projekteknek a közös érdekű projektek negyedik listájára (a legutóbbi jegyzék) való felvételéről. A panaszos aggodalmát fejezte ki egy adott gázprojekt fenntarthatósága és annak értékelése miatt, mielőtt a Bizottság úgy döntött volna, hogy felveszi a projektet a közös érdekű projektek listájára.

4. E cserében a Bizottság utalt az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (ACER) véleményére, amely aggályokat vetett fel azzal kapcsolatban, hogy a közös érdekű projektek listájának összeállítása keretében hogyan értékelik a gázprojektek fenntarthatóságát, és hogy ez mit jelent e projektek hosszú távú életképessége szempontjából [3].

5. A Bizottság jelezte a panaszosnak, hogy a jövőbeli közös érdekű projektek listájára javasolt projektek elemzésének részeként a gázprojektek fenntarthatóságának értékelésére szolgáló elemzési eszközök és eljárások javításán dolgozik.

6. **A panaszos** ugyanakkor ismételt aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a közös érdekű projektek negyedik listája olyan projekteket tartalmaz, amelyeket nem értékelték érdemben az éghajlati vagy fenntarthatósági hatások szempontjából. A Bizottság válaszával elégedetlenül a panaszos 2019. október 29-én az ombudsmanhoz fordult.

A vizsgálat

7. Az ombudsman vizsgálatot indított annak vizsgálatára, hogy a Bizottság megpróbálta-e biztosítani, hogy a gázprojektek fenntarthatóságát még azelőtt értékelték, hogy azokat felvették volna a közös érdekű projektek listájára [4] .

8. A vizsgálat során az ombudsman részletes kérdéseket küldött a Bizottságnak [5] , és megkapta válaszáat [6] , amelyekre a panaszos észrevételeket tett [7] .

9. 2020. szeptember 22-én az ombudsman vizsgálócsoportja felkérte a Bizottságot, hogy aktualizálja a 2020 közepére bejelentett új fenntarthatósági kritériumot, valamint egy kapcsolódó tanulmányt. A Bizottság 2020. október 27-én nyújtotta be az aktualizált változatot.

Az ombudsmanhoz benyújtott érvek

A közös érdekű projektek korábbi fenntarthatósági értékelései

10. A Bizottság kijelentette, hogy a közös érdekű projektek negyedik listáját megelőzően a gázjelölt projektek fenntarthatóságát különböző módon értékelték. Az egységesen rendelkezésre álló, következetes és pontos adatok hiánya azonban megakadályozta a teljes mértékben kielégítő és következetes értékelést. A közös érdekű projektek negyedik listájának egyik célja ennek kijavítása volt. Ezért a földgázpiaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózatát (ENTSOG) [8] megbízták azzal, hogy költség-haszon elemzésébe foglaljon bele fenntarthatósági értékelést. Ennek célja a fenntarthatósághoz szükséges egységes értékelés és következetesség biztosítása volt, amelyet a gázjelölt projektek rangsorolása során alkalmazni kellett. Most először tettek kísérletet a fenntarthatósági előnyök számszerűsítésére a széndioxid -kibocsátás csökkentése formájában.

11. A Bizottság kijelentette, hogy az ENTSOG által javasolt megközelítés azon a feltételezésen alapult, hogy *minden* gázprojekt automatikusan *csak* pozitív előnyökkel jár a CO₂- kibocsátás mérséklése szempontjából , mivel a tüzelőanyagok szénről gázra való átállása és a megújuló gáz jelentős részaránya [9] . Nem vették figyelembe a negatív hatásokat, például az üvegházhatást okozó gázok lehetséges növekedését. Mivel nem végeztek részletes elemzést az egyes országokban fennálló különböző helyzetekről, a tényleges projektspecifikus fenntarthatósági előnyök láthatatlanok és számszerűsíthetetlenek maradnak. Ez a megközelítés tehát nem tette lehetővé, hogy különbséget tegyenek a valóban fenntarthatósági előnyökkel járó projektek és azok között, amelyek nem, sőt, akár növelhetik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. A Bizottság jelezte, hogy a negyedik közös érdekű projektek értékelési módszertanának 2019 tavaszán történő kidolgozása és alkalmazása során felismerte a gázjelölt projektek fenntarthatósági értékelésének hiányosságait.

12. 2019 szeptemberében az ACER nyilvánosan utalt az értékelési módszertan hiányosságaira. Megjegyezte, hogy a közös érdekű projektek kiválasztási eljárása során alkalmazott

megközelítés – nevezetesen az, hogy nem alkalmazza az ENTSOG által nyújtott fenntarthatósági értékelést, és nem javasol alternatívát – a projektek fontos érdemeinek vagy hátrányainak értékelésében jelentős hiányosságokhoz vezet. Az ACER szerint a projektek fenntarthatósághoz való hozzájárulásának alapos értékelése nagy bizonytalansághoz és kétségekhez vezet a projektek hosszú távú életképességével (vagy akár szükségességével) kapcsolatban.

13. A Bizottság megjegyezte, hogy a fenntarthatósági értékelés nem szolgált alapul a közös érdekű gázprojektek státuszának odaítéléséhez. Kijelentette, hogy a közös érdekű projektek listáján szereplő valamennyi gázprojekt „*mindaddig hozzájárult a többi kritériumhoz [..], amelyek alapján közös érdekű projekteknek választották őket*” [10].

14. A panaszos nem értett egyet a Bizottság azon következtetésével, hogy a közös érdekű projektek listáján szereplő gázprojektek fenntarthatóságát megfelelően értékelték. Azzal érvelt, hogy az ACER véleménye jelezte, hogy az értékelés hibás, és ezért nem lehet teljes mértékben megfelelni az uniós jognak. A panaszos továbbra is azon a véleményen volt, hogy a Bizottságnak újra kellene értékelnie az összes fosszilis tüzelőanyaggal kapcsolatos projektet a közös érdekű projektek jelenlegi listáján.

A közös érdekű projektek jövőbeli fenntarthatósági értékelései

15. A Bizottság kijelentette, hogy folyamatban van egy aktualizált fenntarthatósági kritérium kidolgozása, amelynek készen kell állnia az ötödik közös érdekű projektek listájára jelölt projektek értékelésére. [11] Ennek érdekében a Bizottság megbízást adott egy tanulmány elkészítésére, amely meghatározza a vonatkozó adatgyűjtést és a közös érdekű projektek listájára jelölt projektek fenntarthatóságának elemzésére szolgáló elemzési módszereket. Ezt a tanulmányt publikálták. [12]

16. A tanulmány eredményei alapján a Bizottság jelezte, hogy működképesé fogja tenni a fenntarthatósági kritériumot. A tanulmány számos ajánlást tartalmaz, amelyeket a Bizottság az ENTSOG-gal együtt dolgoz ki. Emellett a regionális csoportokban módszertant fognak kidolgozni a fenntarthatósági kritériumnak a jövőbeli közös érdekű projektek kiválasztási folyamatába való felvételére. [13] A Bizottság azt is jelezte, hogy az európai zöld megállapodásra [14] és a dekarbonizációs átállásra támaszkodik a projektek fenntarthatóságának értékelésére vonatkozó új meghatározás érdekében [15].

17. Az aktualizált fenntarthatósági kritériumnak biztosítania kell, hogy a projektek értékelése során figyelembe vegyék a CO₂ és a metánkibocsátás szintjét, valamint a hatékonysági hatásokat. Ennek során figyelembe kell venni különösen a javasolt infrastruktúrának az adott uniós tagállamban az energiatermelés általános üvegházhatásúgáz-intenzitására gyakorolt várható hatását, valamint magának az infrastruktúrának a működésével kapcsolatos kibocsátásokat.

18. Végezetül a Bizottság jelezte, hogy Energiaügyi Főigazgatósága 2019-ben megkezdte a metánkibocsátással kapcsolatos kutatást. A végső tanulmány 2020-ra várható, és állítólag

elemzi a „gáz-értéklánc” éghajlati aspektusát, amely a gázfeltárás és -kitermelés összességét jelenti; kezelés és cseppfolyósítás, szállítás és elosztás. [16] Az ásványi metánkibocsátás csökkentésére irányuló uniós stratégia is kidolgozásra kerül.

Az ombudsman értékelése

19. Mind a Bizottság, mind a panaszos egyetért abban, hogy a gázjelölt projektek fenntarthatósági értékelése nem volt optimális. Ennek eredményeként a közös érdekű projektek negyedik listáján (és a korábbi listákon) szereplő gázprojektek fenntarthatóságát nem vették kellőképpen figyelembe.

20. Az ombudsman megjegyzi, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzésekre és a fenntarthatóságra vonatkozó uniós célkitűzések a felgyorsuló éghajlati válság egyre növekvő tudatosságának növekedésével egyre inkább előtérbe kerültek. Ezzel összefüggésben az ombudsman sajnálatosnak tartja, hogy a Bizottság egy korábbi szakaszban nem kísérelte meg javítani a rendelkezésre álló adatokat és az alkalmazott elemzési módszereket, így lehetséges lett volna a gázzal kapcsolatos közös érdekű projektek fenntarthatóságuk alapján történő rangsorolása.

21. Az ombudsman megjegyzi, hogy a Bizottság azon dolgozik, hogy javítsa a gázjelölt projektek fenntarthatóságának értékelésére szolgáló módszertant annak érdekében, hogy figyelembe vegye a projektek üvegházhatásúgáz-kibocsátását (CO₂ és metán) és a lehetséges hatékonysági hatásokat.

22. A TEN-E rendelet [17] előírja, hogy a javasolt gázprojektnek jelentős mértékben hozzá kell járulnia a fent felsorolt négy alternatív kritérium legalább egyikéhez (a fenntarthatóság egy). Az ombudsman vizsgálata alapján levonható a következtetés, hogy a gázjelölt projektek egyikét sem választották ki azon várakozások alapján, amelyek a fenntarthatóság szempontjából jelentős mértékben hozzájárulnának. Ezért úgy tűnik, hogy a közös érdekű projektek kiválasztása, amely más kritériumok alapján történt, az alkalmazandó szabályokkal összhangban történt.

23. A TEN-E rendelet felsorolja azokat a mutatókat [18], amelyeket figyelembe kell venni a gázprojektek értékelése során, és kimondja, *hogy a fenntarthatóságot „a projektnek a kibocsátáscsökkentéshez, a megújuló villamosenergia-termelés vagy a villamos energia gázzá alakítása és a biogáz szállításának támogatásához való hozzájárulásaként kell mérni, figyelembe véve az éghajlati viszonyok várható változásait”.*

24. Az ombudsman megjegyzi, hogy a jövőbeli közös érdekű projektek esetében a fenntarthatósági értékelés figyelembe fogja venni az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának szintjét és a hatékonyságot, valamint az uniós tagállamok energiatermelésének általános üvegházhatásúgáz-intenzitására gyakorolt hatást, valamint magának az infrastruktúrának a működéséhez kapcsolódó kibocsátásokat.

25. Tekintettel arra, hogy a Bizottság most megteszi a szükséges intézkedéseket, az ombudsman arra a következtetésre jut, hogy további vizsgálatok nem indokoltak. A Bizottság által tervezett intézkedéseknek orvosolniuk kell a közös érdekű gázprojektek fenntarthatósági értékelésének hiányosságait. Ez különösen a fenntarthatósági kritérium aktualizálását jelenti annak érdekében, hogy az figyelembe vegye az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását és a hatékonyságot, valamint az uniós tagállamokban az energiatermelés általános üvegházhatásúgáz-intenzitására és a javasolt infrastruktúra működésével kapcsolatos kibocsátásokra gyakorolt hatást. Ezt az aktualizált kritériumot a közös érdekű projektek ötödik listájának gázjelölt projektjeinek értékelése előtt kell alkalmazni, amelyet 2021 utolsó negyedében kell elfogadni.

26. Végezetül az ombudsman tudomásul veszi a Bizottság elkötelezettségét a fenntarthatóság iránt az európai zöld megállapodással összefüggésben, valamint a Bizottság kezdeményezését azzal a céllal összefüggésben, hogy 2050-ra klímasemlegessé tegye az EU-t. A közvélemény vitathatatlanul elvárja, hogy ez tükröződjön a Bizottság által a jövőben javasolt konkrét politikákban és kezdeményezésekben, például az energia területén. E célból a jövőbeli közös érdekű projektek listájára felvett projekteknek előtérbe kell helyezniük a fenntarthatóságot, a gázjelölt projektek értékelésének pedig kritériumokon kell alapulnia. E célból fontos lépés lenne a gázjelölt projektek fenntarthatóságának értékelése.

Következtetés

A vizsgálat alapján az ombudsman az alábbi következtetéssel zárja le az ügyet:

Mivel a Bizottság azon dolgozik, hogy javítsa a közös érdekű projektek listáján szereplő gázjelölt projektek fenntarthatóságának értékelésére szolgáló módszertant és adatgyűjtést, az európai ombudsman úgy véli, hogy ezen a ponton nincs indokolt további vizsgálat.

A panaszost és a Bizottságot tájékoztatni fogják e határozatról .

Emily O'Reilly

Európai ombudsman

Strasbourg, 2020. 11. 17.

MELLÉKLET

A közös érdekű projektek jegyzékének Bizottság általi elfogadásához vezető eljárás a következő:

1) A pályázó projekteket a projektgazdák javasolják.

2) A közös érdekű projektek kezdeti értékelését és kiválasztását regionális csoportok [19] végzik, amelyek az illetékes minisztériumok, a nemzeti szabályozó hatóságok, az egyéni gáz- és villamosenergia-szállításrendszer-üzemeltetők és más projektgazdák képviselőiből, a földgázpiaci átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózatából (ENTSO), az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségéből és az Európai Bizottságból állnak.

A regionális csoportok a TEN-E rendeletben meghatározott általános és konkrét kritériumok alapján értékelik a kérelmeket.

A regionális csoportok ülései nyitva állnak minden érdekelt fél, például a környezetvédelmi és fogyasztói szervezetek, valamint a civil társadalom képviselői előtt, akik meghívást kapnak, konzultálnak velük, és várhatóan hozzájárulnak az e csoportok által végzett munkához.

3) Az értékeléseket követően a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján fogadja el a jóváhagyott közös érdekű projektek jegyzékét [20] .

4) A projektek listáját a Bizottság benyújtja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Ezeknek az intézményeknek két hónap áll rendelkezésükre, hogy ellenezzék a listát, vagy két hónappal meghosszabbíthatják álláspontjuk véglegesítését. Ha sem a Parlament, sem a Tanács nem utasítja el a listát, az hatályba lép. A Parlament és a Tanács nem kérheti a lista módosítását.

[1] Lásd:

<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest/key-cross-border-infrastructure-projects> [Link].

[2] A transzeurópai energiainfrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=celex%3A32013R0347> [Link].

[3] Az ACER 2019. szeptember 25-i véleménye itt érhető el:

https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Opinions/Opinions/ACER%20Opinion%2019-2 [Link].

[4] A közös érdekű projektek jegyzékében szereplő olajprojektek erőforrás-felhasználási kritériumának hatékony és fenntartható felhasználására vonatkozó kérdés hallgatólagosan szerepelt a panaszban. Az ombudsman ezért ezt saját kezdeményezésére tette hozzá, hogy a Bizottság is foglalkozhasson ezzel a kérdéssel. A Bizottság magyarázatának kézhezvételét követően az ombudsman úgy határozott, hogy nem áll rendelkezésre elegendő indok arra, hogy ezt a szempontot további vizsgálatnak vessék alá.

[5] Lásd: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/124432> [Link].

[6] Lásd: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/129929> [Link].

[7] Lásd: <https://www.ombudsman.europa.eu/correspondence/135062> [Link].

[8] Az ENTSOG küldetése, hogy Európa-szerte elősegítse és fokozza a nemzeti gázszállítási rendszerek üzemeltetői közötti együttműködést annak érdekében, hogy az EU energiacéljainak megfelelő páneurópai átviteli rendszer jöjjön létre. Az ENTSOG két évente „tízéves hálózatfejlesztési tervet” fogad el. A tervben szereplő projektek kérelmezhetik a közös érdekű projektek listájára való felvételt. Lásd: <https://www.entsog.eu/> [Link].

[9] A Bizottság kifejtette, hogy ez a szennyezéstől a kevésbé szennyező fosszilis tüzelőanyagokig, például a széntől a gázig terjedő üzemanyag-kapcsolóknak, valamint a megújuló gáz jelentős mennyiségének tudható be.

[10] A TEN-E rendelet nem feltétlenül követeli meg, hogy egy gázprojekt jelentős mértékben hozzájáruljon a fenntarthatósághoz. A 4. cikk b) pontja szerint „a gázprojekteknek jelentős mértékben **hozzá kell járulniuk az alábbi konkrét kritériumok legalább egyikéhez** :

i. piaci integráció...; az ellátás biztonsága...; III. verseny...; IV. Fenntarthatóság. Lásd még az 1. lábjegyzetet.

[11] A következő listára való felvételre szánt gázprojektek kiválasztásának folyamata 2020 végén kezdődik. A lista elfogadása a tervek szerint 2021 utolsó negyedévére várható.

[12] A tanulmány itt található:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/364d69a4-1744-11eb-b57e-01aa75ed71a1/language-en?WT> [Link]. A tanulmány végleges változatának időpontja: 2020. június. Közzététel előtt a jelentést belsőleg ismertették és vitatták meg. A jelentést októberben küldték meg közzétételre, és az október 29-én Koppenhágában megrendezett éves energiainfrastruktúra-fórum előtt tették közzé. A tanulmányt itt ismertették és megvitatták az érdekelt felekkel.

[13] A közös érdekű projektek jegyzékének létrehozására irányuló eljárás részleteit lásd a mellékletben.

[14] Lásd: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en [Link].

[15] Lásd: <https://www.investigate-europe.eu/en/2020/klaus-dieter-borchardt/>.

[16] Lásd:

https://ec.europa.eu/energy/topics/oil-gas-and-coal/methane-emissions_en#a-study-to-identify-knowledge-gaps-on- [Link].

[17] 4. cikk (2) bekezdés b) pont

[18] A rendelet 4. cikkének (3) bekezdésével összhangban: „ A II. melléklet 1–3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek esetében az e cikkben felsorolt kritériumokat a IV. melléklet 2–5. pontjában meghatározott mutatókkal összhangban kell értékelni. ”

[19] Lásd:

<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest/regional-groups-and-their-role>
[Link].

[20] További információkért lásd:

https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/adopting-eu-law/implementing-and-delegated-acts_en
[Link].